

ગાંધીનગર સમાચાર

તા. ૫-૫-૨૦૧૪, સોમવાર

તંત્રી સ્થાનેથી....

દૂધ માફિયાની દાદાગીરી

ક્યારેક એવો પણ સમય હતો કે દૂધ વેચવું એ પાપ ગણાતું. 'ગોરસ' વહેંચાય, વેચાય નહીં- એવી શાસ્ત્રાજ્ઞા હતી. સમય જતાં બહુ જ વેચાવા માંડ્યું એટલે એ આમન્યા તૂટી. એમાં કશું ખોટું પણ નહતું. ખેડૂત- પશુપાલક એનાં પશુને સાચવે-સંભાળે અને એના દૂધથી ઘરનાં બાળકો ઉપરાંત ગામનાં લોકોને પણ દૂધ ઉપલબ્ધ કરાવે, એમાંથી બે પૈસા કમાય, એ વાજબી હતું. ભદ્રાવાળા ઓછા ભાવે દૂધ લઈ તગડી કમાણી કરતા હતા, તે બોઈને ચરોતરના ત્રિભોવનદાસ, મહેસાણાના માનસિંહભાઈ, બનાસકાંઠાના ગલબાભાઈ કે સાબરકાંઠાના ભૂરા ખોડા જેવા ગ્રામીણ આગેવાનોએ કુશિલનની સલાહને અનુસરીને દૂધ સહકારી સંઘો સ્થાપ્યા, જે શ્રેતક્રાંતિમાં પરિણમ્યા. ગરીબ ખેડૂત અને પશુપાલક બે પાંદડે થયો, ઊંચળાં લૂગડાં પહેરતો થયો. ગામડાની અભણ વિદવા પણ બે દુદાળાં બનવર બેગવીને માતબર 'પગાર' મેળવતી થઈ. ત્યાં સુધી તો આ સહકારી દૂધ ઉદ્યોગ ઘણી સાત્વિક પ્રવૃત્તિ હતી, પરંતુ સમય જતાં દૂધ ઉદ્યોગમાં રાજકારણ પ્રવેશ્યું અને ગામે ગામ ડેરીઓનાં ઘાણાં એ રાજકારણના અખાડા બનતાં ચાલ્યાં. મોટા ભાગે સમાંતર સત્તા સ્થાન ગણાતાં આ ઘાણાં પર કબજો જમાવવા માટે બેઉ મહત્વના રાજકીય પક્ષો વચ્ચે ઢૂંસાતૂંસી પણ ચાલતી રહી છે. 'અમૂલ' બ્રાન્ડ દુનિયાભરમાં શ્રેત ક્રાંતિનું પ્રતીક જરૂર ગણાય છે, પરંતુ સામે એ જ સહકારી સંઘ પર કબજો મેળવવા સહકારી નેતાઓ વચ્ચે ગળાકાપ હરીફાઈ ચાલતી રહે છે, તે કોણ નથી બાણતું? ચૂંટણીઓમાં આ બંધા નેતાઓની એક જુદી જ જમાત સક્રિય રહે છે. અમૂલના ચેરમેનને લોકસભાની ટિકિટ આપવી પડે છે. કોંગ્રેસનો સહકારી પ્રવૃત્તિ ઉપરનો કાબૂ ધીરે ધીરે ઓસરતો રહ્યો છે. ભાજપના નેતાઓએ અમૂલ સિવાયની મોટાભાગની ડેરીઓ અને સહકારી બેંકો કબજે કરી લીધી છે. સરકારનું સહકારી સંસ્થાઓ ઉપર પૂરતું નિયંત્રણ નથી એટલે એ પ્રબલિતોઈ ગણાય તે હદે વરસમાં ચાર વાર ભાવવધારો ઝીંકે તો પણ સરકાર કશું જ કરી શકતી નથી. દૂરના ભાવવધારાથી પેલા પશુપાલકને તો નામનો જ ફાયદો પહોંચે છે- બલકે ખરેખર કેટલો પહોંચે છે તે પણ તપાસનો વિષય છે. બીજી તરફ મધ્યમવર્ગ અને નીચલા ઘરની ગૃહિણીઓ માટે એ કમ્પર્ટોડ ફટકો બની રહે છે. બાળકોને દૂધથી વંચિત રાખવાં પડે એવા સંજોગો આવી ગયા છે. પ્રજામાં અગાઉ જેવી આંદોલનવૃત્તિ કે પડકાર કરવાની ક્ષમતા બચી નથી. દૂધમાફિયાની દાદાગીરી સામે ખુદ સરકાર જ લાચાર હોય ત્યાં બિચારી-બાપડી ગૃહિણીઓને કોણ પૂછે છે? આજે જીવનની અનિવાર્ય જરૂરીયાત બની ગયેલી દૂધ જેવી વસ્તુ પર સરકારનું કોઈ નિયંત્રણ ન હોય તે ખરેખર શોચનીય બાબત છે. દીઘના ભાવવધારા માટે 'દૂધ માફિયા' પશુપાલકને પોસાતું નહીં હોવાનાં બહાનાં આગળ ધરતા રહે છે, પરંતુ હકીકત કંઈક જુદી જ હોય છે. સહકારી નેતાઓ રાજકારણમાં પડેલા નેતાઓ કરતાં પણ વધારે સુખ સાચી ભોગવે છે અને ખેડૂતો-પશુપાલકોના નામે પોતે તાગડવિણા કરે છે. શું આ પરિસ્થિતિ આમ જ ચાલ્યા કરવાની છે? પ્રજાએ અને સરકારે દૂધ માફિયાને નાથવા લાલ આંખ કરવાનો સમય પાકી ગયો હોય એમ નથી લાગતું?

ગાંધીનગરમાં વેકેશન દરમિયાન શિબિરો અને વર્કશોપની ભરમાર

ગીત-સંગીત-નાટ્યથી લઈને સ્પોર્ટ્સ અને વ્યવસાયલક્ષી કોર્સોંગ કેમ્પસનું આયોજન : હસ્તકળા, ક્રાફ્ટ, ગ્લાસ પેઈન્ટીંગ ઉપરાંત સ્પોકન ઈંગ્લિશ અને ક્રિકેટ કોર્સોંગનો વધતો મહિમા

ગાંધીનગર, તા. ૪ ગાંધીનગરની મોકલીને રજાઓનો ઉનાળુ સદ્ઉપયોગ કર્યાનો સંતોષ મેળવી રહ્યા છે. ગાંધીનગરની વિવિધ શાળાઓ અને અનેક સેવાભાવી સંસ્થાઓ દ્વારા શિબિરો અને સમરકેમ્પના આયોજન કરવામાં આવ્યું છે. આ ઉપરાંત સરકારી સંસ્થાઓ જેવી કે ચિલ્ડ્રન સાંસ્કૃતિક પ્રવૃત્તિઓ, યુનિવર્સિટી, જીમખાના અને ચિત્રકળા, ક્રાફ્ટ અને ગીતસંગીત જેવી વેકેશન માટે સમરકેમ્પ અને રચનાત્મક પ્રવૃત્તિઓ પણ શીખી રહ્યા છે. વેકેશનમાં જ સ્પોકન ઈંગ્લિશ અને ટેન્ડરાર્થટીંગના વર્ગો પણ ઠાઉસકુલ જઈ રહ્યા છે. ઉનાળાના વેકેશનની કાગડોળે રાહ બોઈ રહેલા બાળકોને આ રજાઓ શિબિર યોજવામાં આવી દરમિયાન કંઈક નવું શીખવાના હતા. આ શિબિરમાં આશયે વાલીઓ સમરકેમ્પ કે બાળકોને ગીત-સંગીત,

અભિનય, વક્તૃત્વ, પ્રકારની અન્ય એક શિબિર ચિત્રકલા, ક્રાફ્ટ વર્ક અને રમતગમત વગેરે વડે બાળકોને મનોરંજન સાથે ક્રિકેટીવીટી શિખવાડવા કોશીલ કરાઈ હતી. આ ઉપરાંત સેક્ટર-૬ના બગીચામાં તાજેતરમાં જ ટેકવોનડો સંસ્થા દ્વારા બાળકોને કરાટે અને માર્શલ આર્ટ શીખવાડવામાં આવી હતી. અત્યારે ગાંધીનગરની વિખ્યાત સંસ્થા કલરવ દ્વારા રંગમંચ આધારિત નૃત્ય, નાટ્ય, અભિનયને લગતી લગભગ આઠેક કલા શીખવતી દસ દિવસીય શિબિર યોજાઈ છે. શહેરના બાળકોમાં રહેલુ સુષુપ્ત શક્તિઓને ઓળખી તેને બહાર લાવી નિખારવાના પ્રયાસરૂપે આ શિબિર યોજવામાં આવી છે. આ જ

બાળકો મોટી સંખ્યામાં ભાગ લઈ રહ્યા છે. સેક્ટર-૨૩માં જ આપેલા નિર્સર્ગ સાયન્સ સેન્ટરમાં પણ તા. ૧લી મે થી ૧૦ મી મે સુધી રાત્રે ૮ થી ૧૦.૩૦ વાગ્યા દરમિયાન સાયન્સ ફિલ્મનો શો યોજવામાં આવી રહ્યો છે. ખાતે બાળકોને લગતી તદ્ઉપરાંત આ સાયન્સ સેન્ટર ખાતે તા. ૧૪મી મે થી ૨૨મી મે દરમિયાન સવારે ૯ થી ૧૨ વાગ્યાના સમયે સાયન્સ વર્કશોપ પણ યોજનાર છે. લગભગ દરેક ખાનગી શાળાઓમાં વેકેશન માટે સમરકેમ્પ અથવા વર્કશોપનું આયોજન કરવામાં આવ્યું છે. બીજી તરફ સરકારી સંસ્થાઓ જેવી કે ચિલ્ડ્રન યુનિવર્સિટી, સરકારી જીમખાના અને સ્પોર્ટ્સ શિબિર, સમરકેમ્પ કે અન્ય આયોજીટી ઓફ ઈન્ડિયા વર્કશોપનું આયોજન શહેરમાં દ્વારા પણ વિવિધ આયોજન હાથ ધરાયા છે. સ્પોર્ટ્સ ઓથોરીટીના સાર્થકુલ ખાતે બાળકોને ક્રિકેટ કોર્સોંગના વર્ગો ચલાવ્યાં રહ્યા છે તો જીમખાના ખાતે પણ ક્રિકેટ કોર્સોંગનું આયોજન કરવામાં આવ્યું છે. ચિલ્ડ્રન યુનિવર્સિટી ખાતે બાળકોને લગતી રચનાત્મક પ્રવૃત્તિઓને કેન્દ્રમાં રાખીને આયોજન કરવામાં આવ્યું છે. આ ઉપરાંત શહેરમાં હસ્તકળા, ચિત્રકળા, વેસ્ટમાંથી બેસ્ટ, ગ્લાસ પેઈન્ટીંગ, મહૈટી, બ્યુટીપાર્લર અને ક્રાફ્ટના વર્ગો વિવિધ સંસ્થાઓ દ્વારા વેકેશનને કેન્દ્રમાં રાખીને આયોજિત કરાયા છે. એક અંદાજ મુજબ લગભગ દર સેક્ટરે બે થી ત્રણ વેકેશન શિબિર, સમરકેમ્પ કે અન્ય વર્કશોપનું આયોજન શહેરમાં દ્વારા પણ વિવિધ આયોજન

શહેરમાં સૌ પ્રથમ વખત બોહરા સ્ટુડિયો ખાતે ડી.જે. રેઈન ડાન્સ યોજાયો

ગાંધીનગર, તા. ૪ કરવામાં આવ્યું હતું. નગરના બચવા માટે યુવાનો નીત નવા ગાંધીનગર કોબા હાઈવે પર યુવાનો મોટી સંખ્યામાં ઉપસ્થિત અખતરાઓ કરતા હોય છે ત્યારે

આવેલ બોહરા સ્ટુડિયોમાં ક્રાળજાળ ગરમીથી બચવા માટે ડી.જે. રેઈન ડાન્સનું આયોજન રહ્યા હતા અને ડી.જે. ડાન્સનો આનંદ માણ્યો હતો. શિવ ઈવેન્ટ એન્ડ એન્ટરટેઈનમેન્ટ દ્વારા સિટીપલ્સ સિનેમા પાર્સેના બોહરા સ્ટુડિયો ખાતે નગરમાં સૌ

પ્રથમવાર ડી.જે. રેઈન ડાન્સનું આયોજન કરવામાં આવ્યું હતું. સૌ પ્રથમવાર યોજાયેલ રેઈન ડાન્સથી ગાંધીનગર અને અમદાવાદના યુવાનોએ મસ્તીથી આનંદ મેળવ્યો હતો. અંગ દ્રઝાડતી ગરમીમાં યુવકો અને યુવતીઓ ડી.જે.ના તાલ સાથે તાલ મિલાવી ગરમીમાં ઠંડક મેળવતી હતી. ડી.જે. રેઈન ડાન્સમાં અવનવા ગુજરાતી, હિન્દી અને અંગ્રેજી ગીતો પર યુવાધન મન મુકીને ઝુમ્યું હતું. શહેરમાં ગરમીનો પારો ૪૦ ડીગ્રી વટાવી ગયો છે. અને દિવસે-દિવસે ગરમીમાં ઉતાર-ચઢાવ જોવા મળે છે. ત્યારે નગરના નાગરીકો ગરમીમાં શેકાઈ જાય છે. ત્યારે નાગરીકો ઠંડક મેળવવા માટે વોટરપાર્કનો પણ સહારો લેતા હોય છે. ત્યારે આજે નગરમાં યોજાયેલ ડી.જે. રેઈન ડાન્સથી યુવાનોએ મોજથી કાર્યક્રમ માણ્યો હતો.

હરિની દૈષ્ટિ...

MILK PRIZE RAISE

આપણી સાથે ચરવા આવતો ગધેડો કહેતો હતો, મતદાર પછી તરત ભાવ વધવાના...!!

અસહ્ય તાપ અને તડકાથી બચવા બપોરના સમયે શ્રમિક ઘડી બે ઘડી ઝડપના ઊંચા નીચે આરામ કરી શાંતિ મેળવે છે. (તસવીર - કશ્યપ નિમાવત)

...વિરલ વધુ કમાતો ગયો તેમ તેમ વિરલમાં એક દુર્ગુણે પ્રવેશ કર્યો તે દુર્ગુણ 'દારૂ સેવન'

બાબત જણાવે છે. સીમાને જાણવા મળે છે કે જેમ વિલ સીમાને હેરાન કરે છે તેમ વિરલ તેના માતા-પિતાને પણ હેરાન કરે છે. આ બાબત ખૂબ સમજવા જેવી છે. આપણે હંમેશા એમ કહીએ કે દીકરીએ સહન કરવું તેની સાથે એવું પણ લાગે છે કે દરેક દિકરાને સ્ત્રી પ્રત્યેનો આદરભાવ એ જો નાનપણથી જ સંસ્કાર સ્વરૂપે વારસામાં મળે તો જ સાચા અર્થમાં સમાજમાં સ્ત્રી સન્માનની ભાવના મજબૂત થશે. સીમાની વાત બહુ જ લાંબી છે, સીમા એક માત્ર દીકરીના કારણે વિરલ સાથે લગ્ન વિષયક જીવન તોડવા માંગતી નથી, પરંતુ સાથે સાથે સીમાને માર પણ સહન થતો નથી. સીમાના મનમાં વિચાર કરે છે કે જો વિરલ ઘરમાંથી કાઢી મૂકે તો વિરલ ઘર પણ વેંચી નાખશે, વળી સીમા એક મધ્યમ વર્ગના પરિવારમાંથી આવે છે, તેણે પોતાના ભાઈ કે પિતા પર બોજ બનવાં માંગતી નથી. તેણી એમ વિચારે છે તેણીને ઘરમાં જ રહીને શું રક્ષણ મળી શકે ખરું?

લગ્ન વિષયક તકરારમાં હાલના સમયમાં મોટા ભાગની સ્ત્રીઓને પતિનું ઘર છોડવું નથી પરંતુ પતિના ઘરમાં થતાં ત્રાસ સંદર્ભે સુરક્ષા મળી શકે અને પતિના જ ઘરમાં સુરક્ષિત રહી શકે તેવી મનમાં લાગણી થાય છે.

સીમા અને મીનાના કેસ પરથી એક બાબત ચોક્કસ કે સ્ત્રીઓને સ્ત્રીઓને ઘરગથ્થું હિંસા સામે રક્ષણનો કાયદો ૨૦૦૫- આવાંત આ કાયદાની કલમ-૧૭ નીચે સહિયારા ઘરમાં જે રહેવાનો અધિકાર છે તે સૌથી વધારે અગત્યની બાબત લાગે છે. કાયદાની કલમમાં જોગવાઈ છે પરંતુ આ કાયદાની કલમ ૧૭માં જે બાબત જણાવી છે તેનો વહેવારમાં અમલ કરી રીતે થાય તે બાબત સમજવી

પણ જરૂરી છે. જ્યારે કોઈપણ સ્ત્રીને એવું લાગે કે પોતાને પતિના ઘરમાં રહેવાનો અધિકાર છે અને તેણી તે ઘર છોડવા ન માંગતી હોય અથવા તો પતિ બળબળતીપૂર્વક ઘરની બહાર કાઢી મુકવા માંગતો હોય તેવી સ્થિતિમાં ડોમેસ્ટીક વાયોલન્સ એક્ટની કલમ-૧૮૦ નચે રક્ષણ કરી રીતે ત્રાસ થઈ શકે તે બાબતની જોગવાઈ કરવામાં આવેલી છે.

કલમ-૧૮ : રક્ષણ પૂરું પાડવાનો હુકમ

મેજસ્ટ્રેટ ભોગબનનાર વ્યક્તિ તે સામાજિકકારને સાંભળવાની તક આપ્યા બાદ પ્રાથમિક દૃષ્ટિએ પણ માનવાને એવું કારણ ઊભું થાય કે, ઘરેલું હિંસાની ઘટના બની હતી અથવા નજીકના ભવિષ્યમાં બનવાની છે તે સમયે નામદાર કોર્ટ સંજોગોને અનુલક્ષીને ભોગબનનાર વ્યક્તિની તરફેણમાં રક્ષણ પૂરું પાડવાનો હુકમ કરી શકે છે અને સામાજિકને (૧) ઘરેલું હિંસાનું કૃત્ય કરતા અટકાવવાનો, (૨) ઘરેલું હિંસાના કૃત્યમાં મદદગારી કરવા સંદર્ભે અટકાવવાનો (૩) ભોગબનનાર વ્યક્તિના કામના સ્થળે પ્રવેશ કરતા અટકાવવાનો અર્થાત ભોગબનનાર વ્યક્તિ જે બાળક હોય તો તેની સ્કૂલ કે જે જગ્યાએ ભોગબનનાર વ્યક્તિને વારંવાર જવા આવવાનું થતું હોય તેવી જગ્યાએ પ્રવેશ કરતા અટકાવવાનો (૪) ભોગબનનાર વ્યક્તિ સાથે વ્યક્તિગત રીતે, મૌખિક, લેખિત, વિખાણું સાધનોથી કે ટેલીફોનથી વાતચીત દ્વારા સંદેશાવહન કરતો અટકાવવાનું (૫) મેજસ્ટ્રેટની પૂર્વ મંજૂરી લીધા સિવાય કોઈપણ પ્રકારની જામીનગીરીથી દૂર કરવા, બેંક લોકર ઓપરેટ કરવા, બેંક એકાઉન્ટ વારંવાર સંદર્ભે અટકાવવાનો

મહિલા સમાજ અને કાયદો - અંક-૪૨
ડૉ. ભાવલા કે. ભોશીપુરા

પરીક્ષિત સ્ત્રીના જીવનમાં અલગ અલગ પ્રકારે સમસ્યાઓ ઉભી થતી હોય છે, મોટાભાગે સ્ત્રી સહજ સ્વભાવ એ પરિસ્થિતિ સાથે અનુકૂળ સાધવાનો હોય છે, સ્ત્રી પોતાની આત્મ સૂચથી નાની અને નગણ્ય સમસ્યાઓને સુલઝાવી લે છે. લગ્ન વિષયક તકરારમાં સૌથી મોટો પ્રશ્ન એ આશ્રય સ્થાન અંગેનો છે. ગત અંકમાં આપણે સહિયારા ઘરમાં રહેવાનો અધિકાર તે અંગે ચર્ચા કરી રહ્યા હતા. મીનાની ચર્ચા ચાલુ છે અને આ કોલમનો આ અંક જ્યારે લખી રહી છું ત્યારે જ મોબાઈલમાં એક વ્યથિત ગૃહિણીનો ફોન આવે છે. તેણી જણાવી રહી છે કે જો તાત્કાલિક પગલાં લેવામાં નહીં આવો તો તેણીનો એટલે કે સીમાનો જાન જોખમમાં છે, હવે તો સીમાની ફોનમાં વાત ચાલુ હતી અને ફોનમાં વાત કપાય જાય છે, એક જ સેકન્ડ પછી સીમાની માતાનો ફોન આવે છે. સીમાની માતા જણાવે છે કે સીમાનો પતિ સીમા તથા દિકરીને માર માટે છે અને ઘરમાંથી બહાર નિકળી જવા વારંવાર ધમકી આપે છે. સીમાના મમ્મીને સલાહ કેન્દ્ર ઉપર આવવાની સુચના આપવામાં આવે છે. જો સીમાની માતા કેન્દ્ર ઉપર આવીને સીમા અંગેની વ્યથા-કથા રજૂ કરે તો તેને આધારે અમો પગલા લઈ શકીએ. સીમાની વ્યથા બોઈએ તો, સીમા મધ્યમ વર્ગની એક દીકરી છે, સુશિક્ષિત છે અને તેના લગ્ન વિરલ સાથે થયા છે. વિરલ અને સીમાના સુખી લગ્ન જીવનથી એક દિકરી પણ છે જેનું નામ રોમા છે. સીમા અને વિરલના લગ્નજીવનમાં ધીમે ધીમે સમસ્યા ઉભી થાય છે. વિરલ વધુ કમાતો ગયો તેમ તેમ વિરલમાં એક દુર્ગુણે પ્રવેશ કર્યો તે દુર્ગુણ 'દારૂ સેવન'. વિરલને દારૂની લતમાં કોઈ ભાગ રહેતું નથી અને દારૂનો નશો ચડે છે ત્યારે સીમા અને પુત્રી રોમાને ખૂબ મારકૂટ કરે છે. દારૂના નશામાં ધંધામાં પણ બરાબર મન લાગતું નથી. દિવસે દિવસે વિરલની મારકૂટ વધતી જાય છે. વિરલ જયોર દારૂના નશામાં નથી હોતો ત્યારે તેનું વર્તન જુદા પ્રકારનું હોય છે અને દારૂના નશામાં હોય છે ત્યારે પણ વર્તન જુદા પ્રકારનું હોય છે. સીમા સાસુ-સસરાને પણ આ

બંને પક્ષકારોને સાંભળ્યા બાદ પ્રાથમિક દૃષ્ટિએ જો નામદાર કોર્ટને એવું લાગે છે કે, ઘરેલું હિંસા આચરવામાં આવી છે કે અથવા બનવાની છે ત્યારે નામદાર કોર્ટ એ ભોગ બનનાર વ્યક્તિની તરફેણમાં રક્ષણ પૂરું પાડવાનો હુકમ કરી શકે છે